

USA booklets “MDI booklets” (deel 4 van 4)

April 2010, Wim Meens
Artikel voor de Philatelist.

Gebruikte literatuur en websites:

- The United States Stamp Society, Research Paper Nr. 2 (thirteenth edition), Folded-style booklet checklist
- Scott, Specialized catalogue of US stamps and covers 2010
- Durland, Standard Plate Number Catalog 2005
- <http://booklets.pnc3.org>
- <http://glossary.usstamps.org>

In deel 1. heb ik de zogenaamde **MDI** (Minnesota Diversified Industries) booklets al eventjes aangehaald. Deze boekjes, een omslag met venster en voorzien met postzegels uit veldelen, postzegels afkomstig uit rolzegelstocks of postzegels bedoeld voor in andere boekjes, konden uit postzegelautomaten worden verkregen en waren voorzien van een cellofaan wikkel ter bescherming. De boekjes bestonden uit 15 of 30 postzegels en werden tot 1999 hoofdzakelijk met de hand, voor een gedeelte machinaal, geproduceerd.

Rectificatie:

Tijdens mijn onderzoek naar dit type postzegelboekjes kwam ik er achter dat de afbeelding van figuur 3., zoals gebruikt in deel 1. niet klopt. Beter gezegd; dit boekje bestaat helemaal niet. Hoewel de afbeelding een goed voorbeeld is om uit te leggen hoe de boekjes worden betiteld, kwam ik er achter dat in geen enkele catalogus deze variant van deze uitgifte werd opgevoerd.

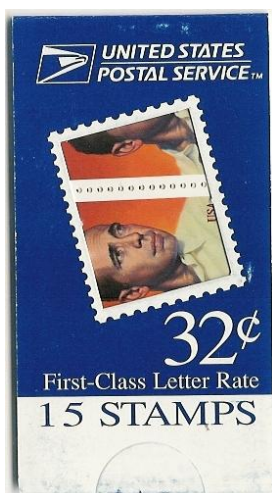

Fig. 1. Inverted

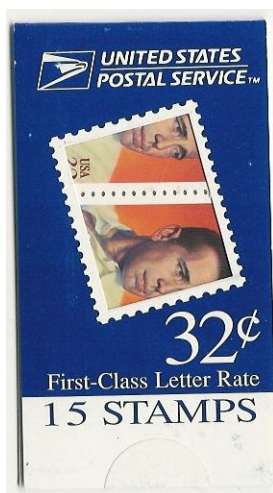

Fig. 2. Normal

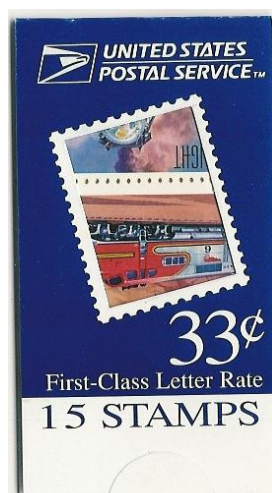

Fig. 3. Inverted

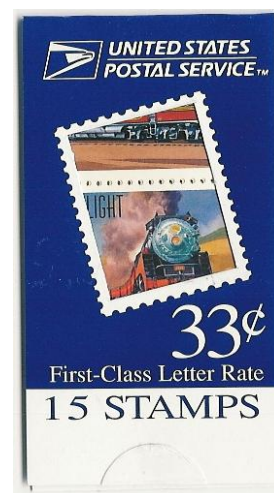

Fig. 4. Normal

Nadat ik de sluitsticker, van het desbetreffende boekje in mijn verzameling, had verbroken bleek dat met de inhoud van het boekje was geknoeid. Vijf van de vijftien zegels waren eruit gescheurd waarna het resterende velletje, anders gevouwen, was teruggeschoven in de omslag. Zo zie je maar dat ook een verzamelaar van deze boekjes op het verkeerde been kan worden gezet.

Maar we gaan verder om deze boekjes nader te bestuderen.

Je kan spreken van unieke boekjes. Want bijna ieder boekje wordt met de hand, soms met behulp van een machine, apart gefabriceerd. Met postzegels die kunnen variëren van postzegelstock, met een verschillende linertype, uit een andere positie uit een veldeel, met 15 of 30 postzegels en “normal” of “inverted” ingeplakt. En om dat alles nog interessanter te maken voor de verzamelaar werden er ook nog eens vier verschillende achterzijden van de omslag gebruikt.

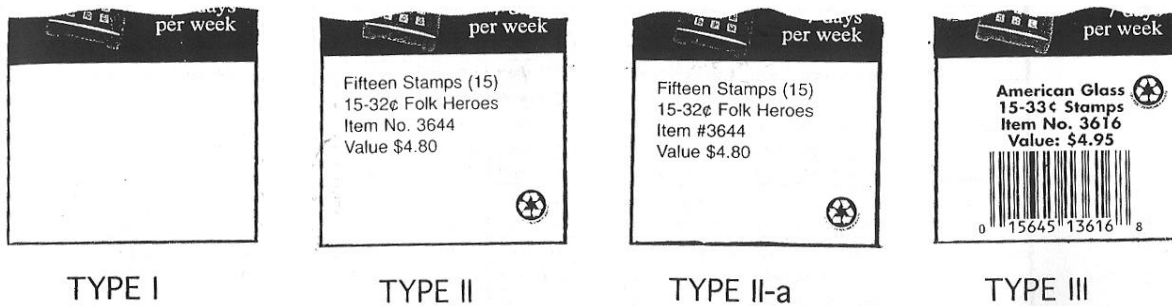

Fig. 5. t/m 8. De verschillende achterzijden die voor de omslag van het boekje werden gebruikt.

Bij type I werd de informatie, die de andere types wel opgedrukt kregen, op een sticker vervaardigd, die dan boven het blanco gedeelte van de achterzijde, op de cellofaan wikkel werd geplakt.

De eerste uitgifte waar deze MDI-boekjes van uitkomen is de uitgifte “Pink Rose” uit 1995. De velletjes, van 2 zegels breed, gebruikt binnen deze boekjes werden speciaal hiervoor uit postzegelvellen gesneden, die eigenlijk origineel bedoeld waren voor convertible booklets van 20 zegels.

Fig. 9. Pink Rose Reorder label in de linkerbovenhoek. Positie 11.

Fig. 10. Pink rose Reorder label in de rechterbovenhoek. Positie 12.

Fig. 11. Pink Rose Velletje zo gevouwen dat er geen reorder label is te zien. Positie 13 of 14.

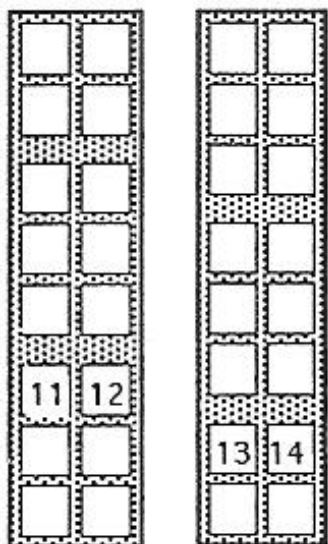

Fig. 12. Positie reorder label

Hiernaast de positie van de reorder label in de voor de MDI-booklets speciaal gesneden velletjes.

De figuren 9. t/m 11. laten zien hoe de boekjes eruit zien als deze velletjes gevouwen in de omslag zitten. In dit geval binnen boekjes van 15 zegels met dus één reorder label. Er worden ook velletjes gesneden van 14 en 16 zegels zonder reorder label.

Deze boekjes die dus uiteindelijk \$ 4,80 kosten kennen dus aardig wat varianten. Als je alle verschillende aspecten die ik al eerder, ook in andere delen van deze reeks artikelen, heb besproken mee in ogenschouw neem, dan kom je uiteindelijk op 36 verschillende boekjes met de inhoud van 15 zegels.

De boekjes van \$ 9,60 met 30 zegels, uitgevoerd met twee velletjes kennen nog meer varianten; liefst 91 !!!!!

Ik zet deze aspecten nog eens op een rijtje:

- Positie reorder label => 11, 12, 13, 14
- Backliner type => A of B (zie deel 3b)
- Backcover type => I, II, II-a, III
- Item nr. op sticker/boekje => 3609, 3609X, 3610, 3610X
(alleen bij backcover type I, met cellofaan)
- Wel of geen reorder label
- Wel of geen "Bull's Eye die cut" in reorder label (zie deel 3b)
- Beeld "normal" of "inverted"

Bij de \$ 9,60 boekjes heb je nog het aspect van twee verschillende velletjes in de omslag. Je kan je natuurlijk voorstellen dat de verscheidenheid aan combinaties een grote hoeveelheid aan verschillende boekjes opleveren. Werden in eerste instantie één velletje van 16 zegels vastgeplakt in de omslag en één velletje van 14 zegels los erbij gedaan, later begon men ook combinaties te maken van velletjes van 15 met een reorder label.

En hoe simpel kan men het maken; ook werden er boekjes gemaakt met een velletje van 15 met een reorder label, met een velletje van 16, waar men dan vrij simpel een zegel uit verwijderde. Of nog mooier; twee velletjes van 16 waar men gewoon twee zegels uit verwijderde!

Aangezien alle omslagen werden dichtgeplakt met een sluitsticker, zal men deze sticker moeten verbreken wilt men de variatie van velletjes in het desbetreffende boekje te weten komen. Dan komt natuurlijk gelijk de vraag boven water drijven.....Is het boekje nu beschadigd? Menig boekjes verzamelaar vindt van wel, menig boekjes verzamelaar specialist, of moet ik hem "nerd" noemen, vindt van niet.

Heb ik het nu alleen over de eerste uitgave "Pink Rose" gehad. Ik zal met de volgende uitgaven nog meer licht in de duisternis proberen te brengen.

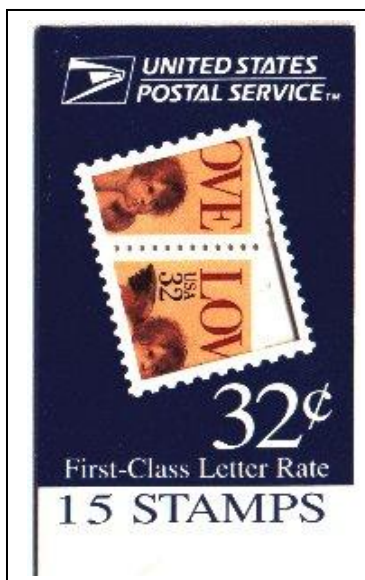

Fig. 13. "Love Cherub" uitgave uit 1996.

Love Cherub \$4.80 vending book of 15 (Banknote Corp. of America stock, produced by MDI)								
Label Pos. No.	Item No. 3627		Item # 3627		Item No. 3627X		Item # 3627X	
	Type C	Type D	Type C	Type D	Type C	Type D	Type C	Type D
11								
12								
13								
14								

Tabel 1. Overzicht van de "Love Cherub" boekjes varianten. Drie aspecten spelen hier een rol; reorder label positie, Backliner type en Item nummer op de achterzijde van het boekje. Bron: U.S.S.S.

Daarnaast is er natuurlijk een soort gelijke tabel voor de \$ 9,60 boekjes. Maar er bestaat nog een tabel met \$ 4,80 boekjes. Deze hebben allen het item # 3679X en komen ook voor in de "inverted" variant. Binnen dit boekje vindt men weer verschillende plaatnummers en tabvarianten op de rand van het ingebrachte velletje (zie ook deel 3a).

De combinaties van velletjes binnen boekjes van 30 zegels zijn overvloedig. Hiernaast zie je een boekje met de uitgifte "Flag over Porch" met als eerste velletje een reorder label op positie 12. Er zijn, alleen reorder velletjes in oenschouw nemende, 12 varianten mogelijk.

Reorder label positie (top/bottom):

11/11	12/11	13/11	14/11
11/12	12/12	13/12	14/12
11/13	12/13	13/13	14/13
11/14	12/14	13/14	14/14

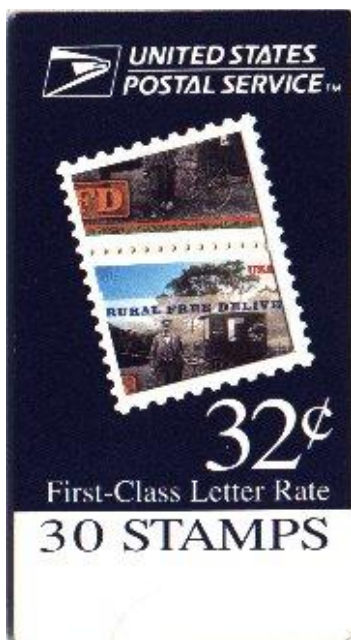

Fig. 14. Flag over Porch, Uitgifte uit 1996. MDI-boekje van 30 zegels Reorder label op positie 12.

Gelukkig niet alle boekjes zijn met dit soort velletjes gevuld. Het aantal verschillende boekjes zou dan niet meer te overzien zijn. Later komen er ook boekjes uit, die worden gevuld met 15 zegels of 2x 15 zegels veldelen. Veldelen gescheurd uit grotere drukvellen.

Fig. 14. Rural Free Delivery, uitgave uit 1996. MDI-boekje van 30 zegels Met twee veldelen van 15 dezelfde zegels.

Maar zo zijn we er nog niet. Om alles nog beter te verduidelijken zullen we zo'n boekje eens openen. Dit doe ik met de uitgifte "Classic American Dolls" uit 1997.

Fig. 15. Velgedeelte zoals te vinden binnen het MDI-boekje. Plaatnummer P23333 en locatie afbeelding in groot drukvel; Linkerbovenhoek.

Er werden verschillende veldelen gebruikt. Hierdoor ontstaan er natuurlijk verschillende voorzijden, verschillende zegels sieren dan ook de voorzijde. De twee meest voorkomende zegels in het venster zijn de "Maggie Mix-up doll" in de blauwe jurk en de "Martha Chase doll" in de witte jurk. Beide "inverted". Maar er zijn ook boekjes gevonden met een andere zegel aan de voorzijde. Bijvoorbeeld de zegel met de zwarte poppen, fig. 15. zegel linksboven, "normal" of juist de zegel rechtsboven, de pop met de rode jurk en hoed, "inverted". De tabel hieronder geeft een overzicht van de meest voorkomende varianten.

Het hiernaast afgebeeld veldeel komt uit een groter drukvel. In de tab is te zien waar uit het groter drukvel dit gedeelte van zegels komt incl. plaatnummer.

Het velletje hiernaast afgebeeld laat plaatnummer P23333 zien. De zegels met dit plaatnummer zijn alleen maar te vinden binnen de uitgifte van MDI-boekjes.

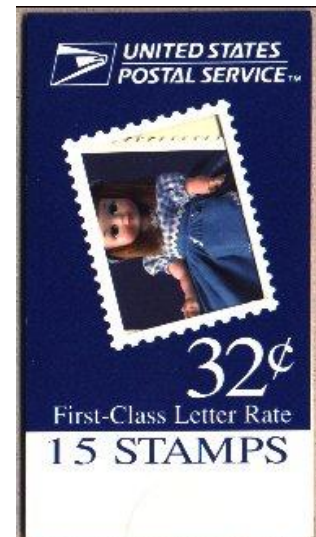
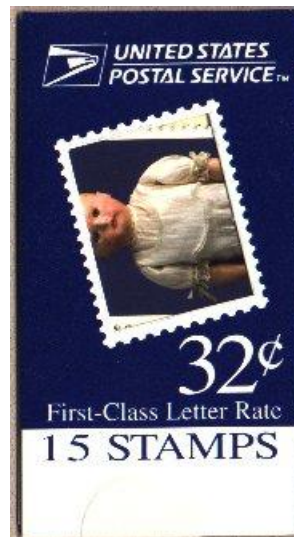
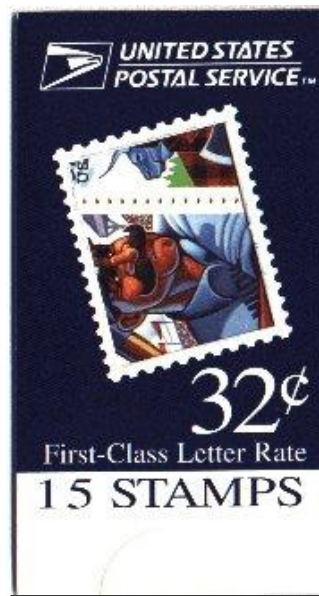
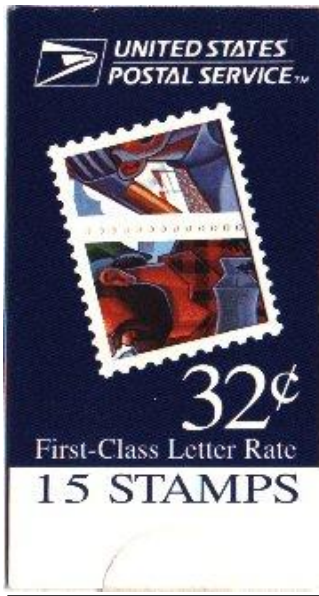

Fig. 16. en 17. Verschillende zegels aan de voorzijde van het boekje zorgen voor variatie binnen het boekje.

\$4.80 Classic American Dolls Vending Machine Booklet													Item # 3664									
Position:	UL			UC			UR			LL			LC			LR						
Doll showing in window:	BLUE		WHITE		BLUE		WHITE		BLUE		WHITE		BLUE		WHITE		BLUE		WHITE			
	Inverted	Inverted	Normal	Inverted	Inverted	Normal	Inverted	Inverted	Normal	Inverted	Inverted	Normal	Inverted	Inverted	Normal	Inverted	Inverted	Normal	Inverted	Inverted	Normal	
P11111																						
P22222																						
P23333																						
P33333																						
P44444																						

Tabel2. Overzicht van de diverse MDI-boekjes binnen de uitgifte van "Classic American Dolls". Het rode kruis geeft het boekje aan waar het veldeel van figuur15. uit komt. Grijs vakjes geven aan dat dit boekje als dusdanig of niet bestaat of in ieder geval nog niet gevonden is door iemand.
Bron: U.S.S.S.

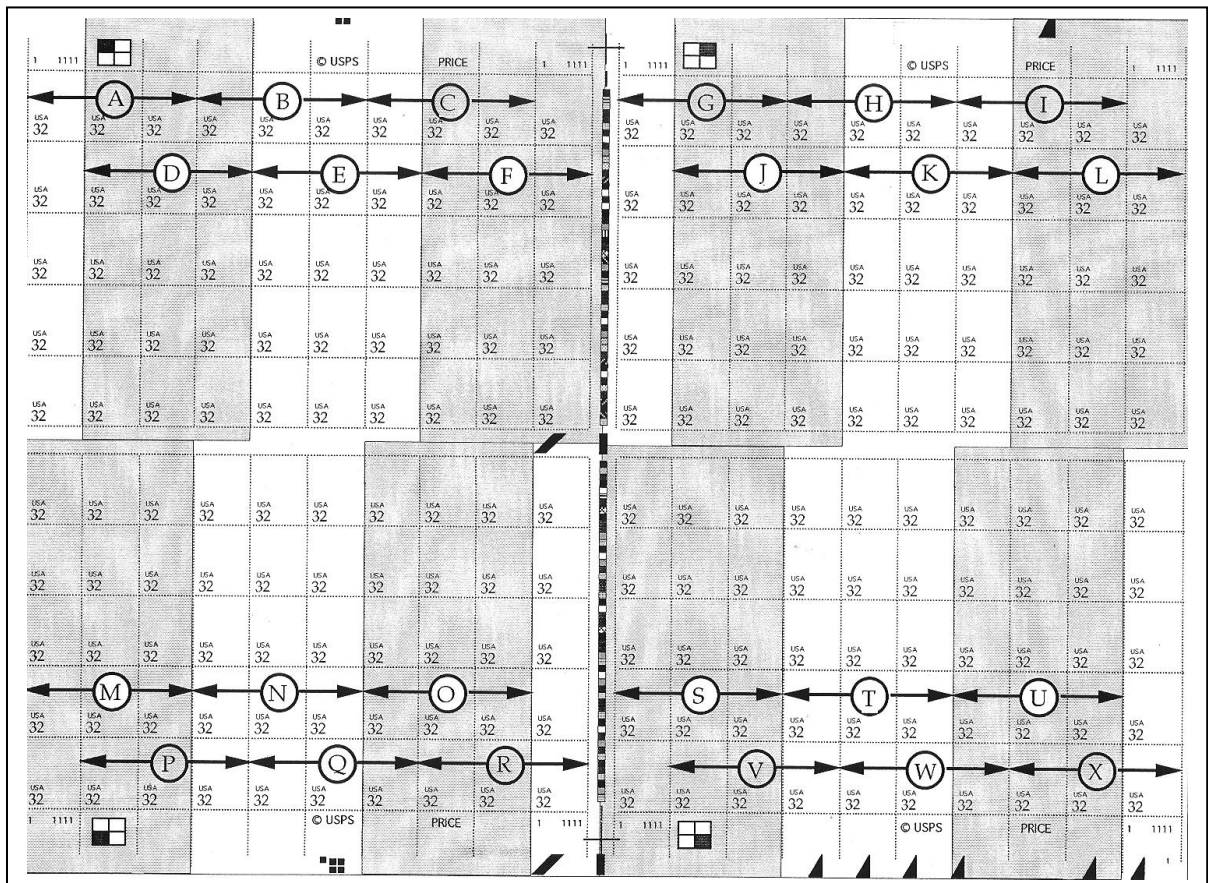

Hiernaast nog een voorbeeld van een MDI-boekje met in het venster verschillende zegelafbeeldingen.

Het velgedeelte binnen de twee afgebeelde boekjes is hetzelfde, alleen op een andere manier gevouwen.

*Uitgifte uit 1996 Folk Heroes:
Fig. 18. Paul Bunyan.
Fig. 19. Mighty Casey*

Ook tabgedeelten kunnen ervoor zorgen dat men praat over andere boekjes. Ondanks dat dezelfde zegels worden gebruikt. In de uitgifte "Fulbright Scholarships" uit 1996 zien we hieronder een voorbeeld van een drukvel waaruit diverse veldelen kunnen worden gehaald.

Tabel 3. Drukvel "Fulbright Scholarships" uit 1996, met daarin aangegeven de verschillende posities waaruit veldelen werden gehaald om het MDI-boekje van deze uitgifte te vullen. Bron: U.S.S.S.

Binnen dit specifieke MDI-boekje verraad het tab, met name de kenmerken op deze tab gedrukt, de positie van het veldeel uit het complete drukvel. In totaal zijn er dus 24 posities uit zo'n drukvel mogelijk. Maar hoe de veldelen werden gevouwen maakt hoe de veldelen in de omslagen werden geplakt. "Inverted" of "Normal", waardoor er uiteindelijk 48 verschillende boekjes mogelijk zijn.

Gelukkig niet alle uitgiften kennen zo'n variatie. Neem nu de uitgifte van James Dean. Hier bestaan slechts vier verschillende MDI-boekjes van.

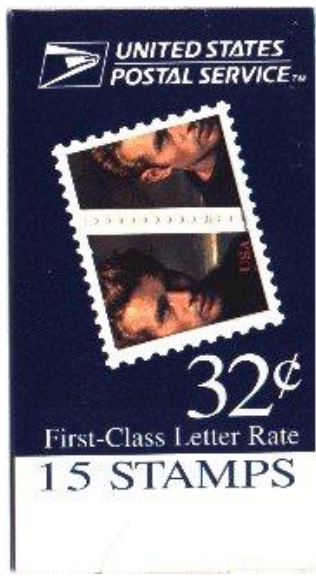
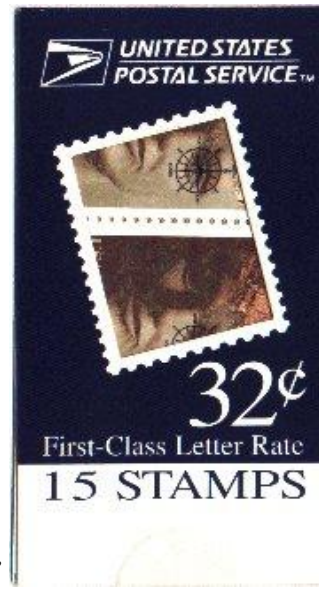

Fig. 21. James Dean (1931 – 1955).

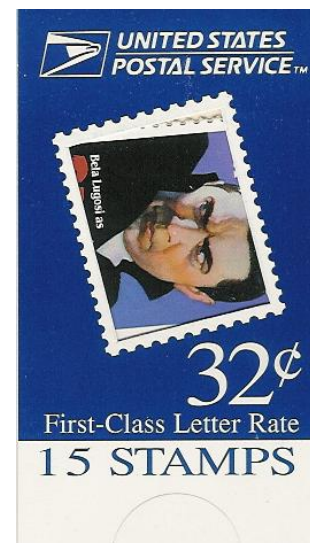
In totaal zijn er 27 verschillende uitgiften, over een periode van vier jaar, gebruikt om MDI-boekjes te produceren. De laatste MDI-boekjes kwamen uit de uitgifte "All Aboard" uit 1999. Zie figuur 4.

Zou men alle aspecten zoals hierboven besproken in ogenschouw nemen, dan kan men onder de MDI-boekjes liefst 1162 varianten onderscheiden!

Fig. 22. Classic Movie Monsters, uitgifte uit 1997.

Andere MDI uitgiften zijn ook vrij bescheiden uitgegeven. Zoals de in figuren 1. en 2. weergegeven uitgifte van Humphrey Bogart, vier stuks. Of de in figuur 22. uitgifte van "Classic Movie Monsters" uit 1997, 2 stuks. En dan moet je in beide gevallen ook nog willen kijken naar waar binnen het veldeel het plaatnummer is gepositioneerd. Als het je alleen om de zegels in het boekje gaat, dan kan je met één exemplaar volstaan.

In de 4 delen, verdeeld over 5 artikelen, heb ik getracht een zo volledig mogelijk beeld te geven van de postzegelboekjes zoals uitgegeven door de Amerikaanse Posterijen, de USPS. De vele aspecten waar men binnen de Amerikaanse filatelie op moet of kan letten. Ik hoop dat voor menigeen de kennis over postzegelaspecten is vergroot, in de Amerikaanse filatelie in het bijzonder.

Wim Meens